

Anija vallas Kaunissaare külas Pihlaka maaüksuse üksiktuuliku detailplaneeringu lähteseisukohad ja KSH programm: laekunud ettepanekud, seisukohad ja küsimused ning valla seisukohad arvamuste osas

1	Terviseamet 03.02.2026 nr 9.3-1/26/256-2	1
2	Transpordiamet 19.01.2026 nr 7.2-1/26/491-2	3
3	Politsei- ja piirivalveamet 20.01.2026 nr 2.1-3/1465-2	5
4	Keskkonnaamet 11.02.2026 nr 6-5/26/652-2	5
5	Maa- ja Ruumiamet maaparanduse osakond 23.01.2026 nr 6-3/26/417-2.....	7
6	Maa- ja Ruumiamet planeeringute osakond 11.02.2026 nr 6-3/26/417-3	9
7	Kaitseministeerium 23.01.2026 nr 12-1/26/4-2.....	10

Esitatud ettepanek, küsimus, seisukoht	Seisukoht
1 Terviseamet 03.02.2026 nr 9.3-1/26/256-2	
Lisaks tuuliku tekitavale mürale tuleks mürahinnangu koostamisel arvesse võtta ka sellega seotud seadmeid.	Arvestatakse KSH aruande koostamisel kui planeeringu käigus ilmneb täiendavate seadmete (alajaamad, salvestusseadmed) kavandamise vajadus.
Esitatud materjalides on välja toodud järgnev: „Pihlaka maaüksuse kõrvale kavandatakse päikeseparki ning ehitusloa aluseks oleva eelprojekti „Kaunissaare päikeseelektrijaam II etapp“ kohaselt ehitatakse ligikaudu 67,5 ha suurune ala	Materjalides täpsustatakse planeeringuala kontaktvööndis oleva päikeseelektrijaama andmeid. Käesolevaks ajaks on tegu

<p>päikesepaneele täis. Päikesepargile on väljastatud 23.11.2023 ehitusluba nr 2312271/095. Koosmõjusid päikesepargiga hinnatakse mõjuvaldkondade puhul, mille puhul see osutub asjakohaseks ehk koosmõjude esinemist võib eeldada.“ Amet palub edaspidi täpsustada eelnimetatud päikesepargi aadressi ja vajadusel korrigeerida andmeid, sest ehitisregistrist sellise ehitusloa numbriga vastet ei tule. Ameti hinnangul võib planeeringuga kavandatu koosmõjus päikesepargi ja nendega seotud seadmetega tekitada häiringuid. Amet palub hinnata vajadust kumulatiivse mürahinnangu koostamiseks.</p>	<p>olemasolevate objektidega ehitisregistri koodid 221439656, 221325779, 291674332.</p> <p>Päikeseelektrijaamaga müra koosmõju hindamise vajadust KSH programmi koostamisel ei tuvastatud. Ehitisregistrist ei ilmne, et antud päikeseelektrijaama osana oleks rajatud suuremahulisi salvestusseadmeid, mis võiksid olla müraallikaks. Päikeseelektrijaamade puhul mürahinnangu vajadus puudub, sest puuduvad olulised müraallikad. Seega ka müra koosmõju tuuliku ja päikseelektrijaama osas ei hinnata.</p>
<p>Esitatud materjalides on välja toodud järgnev: „Planeeringuala lähiümbruses on valdavalt metsamaa, loodusliku rohumaa, haritava maa ja muu maa kõlvikutega alad. Lähimad hooned asuvad kinnistu piirist linnulennult u 460 m kaugusel (Lauda, kü 14001:002:0695), lähim elu- või ühiskondlik hoone jääb u 580 m kaugusele (Lauda, kü 14001:002:0695), tiheasustusala elamumaad u 1 km kaugusele ning kortermajade piirkond 1,5 km kaugusele.“ Eeltoodus tuuakse välja, et lähim elu- või ühiskondlik hoone jääb u 580m kaugusele ja sulgudesse on lisatud Lauda kinnistu katastrinumbriga 14001:002:0695. Ametile ehitisregistrist kättesaadavate andmete põhjal asuvad eelnimetatud Lauda kinnistul sõnnikuhoidla, veiselaut I, veiselaut II ja olmehoone. Elu või ühiskondlike hooneid ehitisregistri järgi seal ei leidu. Amet palub andmeid korrigeerida.</p>	<p>Selgitame, et Lauda maaüksusel on ETAK andmetel elu- või ühiskondlik hoone (https://xgis.maaamet.ee/adsavalik/ads?ads_oid=ME01032542). Ehitisregistri kohaselt on tegu olmehoonega ja välivaatlusel on tegu tõenäoliselt põllumajandusettevõtte kontori ja puhkehoonega (sh on hoone juures laste mänguväljak). Müra hindamisel arvestatakse, et tegu ei ole eluhoonega ning et tegu on tootmishoone territooriumil paikneva hoonega, kuid hoonel on samas teatav puhkeotstarbeline kasutus.</p>
<p>Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) on andnud suunise, mille kohaselt müra leevendavaid meetmeid tuleks rakendada juhul, kui tuuleturbiinide müra ületab 45 dB Lden (ööpäeva 24 h keskmine). Eeldusel, et tuulik töötab kuni 24 tundi ööpäevas, soovib amet uute tuuleparkide arendamisel võtta aluseks kõige rangemad ehk müra sihtväärtused, mis ei ületaks elamualadel päeval 50 dBA ja öösel 40 dBA. Kirjeldatud lähemist toetab ameti senine praktika seoses inimeste poolt esitatud kaebustega. Võimalike mürahäiringute vältimiseks on otstarbekas tuulegeneraatorite puhul aluseks võtta kõige rangemad nõuded ehk müra sihtväärtused.</p>	<p>Teadmiseks võetud</p>

Amet soovib tuuliku käitamise järgselt teostada lähima(te) eluhoonete juures välisõhu müra mõõtmised. Eesmärgiks on kontrollida, kas olukord vastab kehtivatele normtasemetele ja planeeringus fikseeritud tingimustele.	Arvestatakse KSH aruande koostamisel ja seirenõuete määramisel.
Amet soovib planeeringu menetlusprotsessis teha aktiivset koostööd kohalike elanikega, et saavutada ümbruskonna elanike tervist toetav planeeringulahendus.	Teadmiseks võetud
2 Transpordiamet 19.01.2026 nr 7.2-1/26/491-2	
Juurdepääsuna näha ette riigitee olemasoleva ristumiskoha kaudu km 25,75.	Arvestatakse detailplaneeringu koostamisel.
Joonistele kanda ja seletuskirjas tuua välja EHS § 71 kohane tee kaitsevöönd.	Arvestatakse detailplaneeringu koostamisel.
Tuginedes määrusele kliimaministri 17.11.2023 määruse nr 71 „Tee projekteerimise normid“ § 63 lg 5, peab elektrituuliku vähim kaugus riigitee teekatte servast olema määratud valemiga $L = 1,5 \times (H + D)$, sealjuures $H =$ tuuliku masti kõrgus ja $D =$ rootori ehk tiiviku diameeter.	Arvestatakse detailplaneeringu koostamisel.
Kinnistu asub Tallinna lennuvälja instrumentaalprotseduuride alas, kuid kavandatav tuulik planeeringus toodud kõrgusega (u 260 meetrit arvestatuna keskmisest merepinnast) ala ei mõjuta. Tuuliku gondlile tuleb paigaldada lennuohutustuli, mille parameetrid vastavad Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Konventsiooni lisa 14 (vt Lisa ICAO Annex 14) tabelis 6-1 kirjeldatud keskintensiivsusega tüüp C tulede nõuetele) ja samade parameetritega varutuli, mis lülitub sisse, kui põhituli mingil põhjusel ei tööta.	Arvestatakse detailplaneeringu koostamisel ja seatakse tingimuseks ehitusprojekti staadiumisse.
Käsitleda vastavust kõrgematele planeeringutele ning ruumiline lahendus siduda kontaktalas paiknevate planeeringute ja teeprojektide lahendustega.	Arvestatakse detailplaneeringu koostamisel.
Joonistele kanda ja seletuskirjas kirjeldada kliimaministri 17.11.2023 määruse nr 71 „Tee projekteerimise normid“ nähtavuskolmnurgad vastavalt normide § 24, lisa 1 tabel 18-21 ning lisa 2 joonisele 8. Nähtavusalas ei tohi paikneda nähtavust	Arvestatakse detailplaneeringu koostamisel.

<p>piiravaid takistusi. Vajadusel näha ette metsa, võsa, heki, aia vms rajatise likvideerimine (EhS § 72 lg 2) Maa- ja Ruumiameti rakenduse väljavõttel.</p>	
<p>Joonistel näidata planeeringualal paiknevad olemasolevad ja kavandatavad tehnovõrgud ning muu taristu. Riigitee alune maa on riigitee rajatise teenindamiseks. Planeeringu koosseisus kavandatavad riigiteega ristuvad tehnovõrgud tuleb rajada kinnisel meetodil. Lähtuda Transpordiameti juhendis „Nõuded tehnovõrkude ja -rajatiste teemaale kavandamisel“ toodud põhimõtetest.</p>	Arvestatakse detailplaneeringu koostamisel.
<p>Planeeringu elluviimise kavas määrata ehitusjärjekorrad. Arendusega seotud teed tuleb rajada ning nähtavust piiravad takistused (istandik, puu, põõsas või liiklusele ohtlik rajatis) kõrvaldada (alus EhS § 72 lg 2) enne planeeringualale mistahes ehitusloa väljastamist.</p>	Arvestatakse detailplaneeringu koostamisel.
<p>Transpordiamet ei võta PlanS § 131 lg 1 kohaselt endale kohustusi planeeringuga seotud rajatiste väljaehitamiseks.</p>	Arvestatakse.
<p>Detailplaneeringu aluseks olev geodeetiline alusplaan peab olema mõõdistatud piisavas ulatuses, mis võimaldab hinnata planeeringulahenduse sobivust sh kavandatud sademevete ärajuhtimise süsteemi jms.</p>	Arvestatakse.
<p>Kanda joonistele riigitee kaitsevööndisse planeeritud objektide (hoonestusala, parkla, tehnorajatis jms) kaugused riigitee katte servast.</p>	Arvestatakse detailplaneeringu koostamisel.
<p>Kasutada riikliku teeregistri põhiseid teede numbreid ja nimetusi.</p>	Arvestatakse detailplaneeringu koostamisel.
<p>Soovime tutvuda KSH aruandega.</p>	Teadmiseks võetud, arvestatakse vastavas menetlusetappi jõudmisel.
<p>Planeeringu seletavas osas märkida, et kõik arendusalaga seotud ehitusprojektid, mille koosseisus kavandatakse tegevusi riigitee kaitsevööndis, tuleb esitada Transpordiametile nõusoleku saamiseks.</p>	Arvestatakse detailplaneeringu koostamisel.

3 Politsei- ja piirivalveamet 20.01.2026 nr 2.1-3/1465-2	
Tutvunud Kaunisaare küla Pihlaka maaüksuse üksiktuuliku detailplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH programmiga kooskõlastab PPA selle ilma täiendavate tingimuste ja ettepanekuteta.	Teadmiseks võetud
4 Keskkonnaamet 11.02.2026 nr 6-5/26/652-2	
LS ja KSH programmi alaptk-s 2.4 (lk 16) olevas tabelis 1 ei ole kaugused püsielupaikade ja planeeringuala vahel päris korrektsed. Palume need üle kontrollida ja korrigeerida.	Kaugused kontrolliti ja korrigeeriti.
LS ja KSH programmi alaptk-s 2.6 (lk 17) on eelviimases lauses jäänud viide panemata, praegu on seal kirjas „Error! Reference source not found“. Sama viga on alaptk-s 3.1 (lk 18).	Dokumendis sisene ristviitamine parandati.
Arusaamatuks jääb LS ja KSH programmi alaptk 2.8 ja selle seos ptk-ga 2 „EELDATAVALT MÕJUTATAVA KESKKONNA KIRJELDUS“ kliima osas.	Seose paremaks loomiseks lisati ptk 2.8 täiendav hinnanguline lause “Seega tuuletingimustest lähtuvalt paikneb planeeringuala asukohas, kus keskmine tuulekiirus on tuuleenergia tootmiseks eelduslikult sobilik.”
LS ja KSH programmi alaptk-s 3.3.3 (lk 22) „Mõju kaitstavatele loodusobjektidele“ on ära nimetatud ainult Kaunissaare kanakulli ja Kehra väike-konnakotka püsielupaigad. Juhime tähelepanu, et kaitstav loodusobjekt on ka II kategooria kaitsealune liik kaunis kuldking, mille puhul on ka alaptk-s 3.3.1 (lk 20) märgitud, et KSH aruandes hinnatakse mõju kaitsealusele taimeliigi kasvukohale ekspert hinnanguna. Seega palume alaptk-i 3.3.3 täiendada.	Peatükki 3.3.3 täiendati vastavalt ettepanekule.
LS ja KSH programmi ptk-s 5 tabelis 4 (lk 30) etapi „DP ja KSH aruande eelnõu kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks esitamine kaasatutele“ märgitud ekslikult mai – juuli 2025. Peaks aga olema mai – juuli 2026. Palume korrigeerida. Lisaks jääb arusaamatuks tabelis 4 etapi „DP ja KSH aruande eelnõu koostamine“ all öeldud lause: „Elustiku inventuurid viiakse läbi 2025 hooajal“.	Ajakava korrigeeriti. Elustiku inventuuride osas selgitame, et suures osas on inventuuride välitööde osad läbi viidud 2025 aasta hooajal.

<p>Kas on tegemist trükiveaga – 2025 asemel peaks olema 2026? Või on need inventuurid juba läbi viidud?</p> <p>Samuti palume tabelis 4 toodud ajakava ajakohastada, sest juba LS ja KSH programmile seisukohtade küsimine on nihkes – tabelis 4 on ajaks märgitud dets 2025, reaalsuses oli selle etapi läbimise ajaks jaanuar - veebruar 2026.</p>	
<p>Täiendavad nõuded ja täpsustused KSH aruande koostamisel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Väike-konnakotka pesitsusolukorra selgitamine <ul style="list-style-type: none"> o KSH raames tuleb hinnata arendusala läheduses paikneva väike-konnakotka pesa asustatust. o Juhul kui teadaolev pesa on asustamata, kuid punktvaatlused viitavad territooriumi jätkuvale kasutamisele, tuleb läbi viia risupesade otsing. o Kui vaatlused viitavad uuele pesakohale kuni 2 km raadiuses arendusalast, tuleb see pesa suve teises pooles üles otsida. 2) Uuringumetoodika täpsustamine <ul style="list-style-type: none"> o Punktvaatluste metoodikat tuleb kohandada arvestades üksiktuuliku potentsiaalset mõjuala: <ul style="list-style-type: none"> ▪ vaatlused peavad hõlmama oluliselt laiemat ala kui üksnes planeeringuala, ▪ suviste vaatlustundide mahtu tuleb suurendada (vajadusel sügiseste arvelt), ▪ vaatlused peavad andma piisava info pesa asustatuse ja võimaliku uue pesitsuskoha tuvastamiseks. o Võimalusel ja põhjendatuse korral on soovitatav kasutada pesa asustatuse kiiremaks ja täpsemaks hindamiseks rajakaamerat, mis edastab pesast reaaliajajas pilti. 3) Toitumisalade ja koosmõju hindamine 	<p>Arvestatakse KSH aruande koostamisel, sh linnustiku uuringu koostamise.</p>

<p>o Mõjuhindang väike-konnakotkale peab sisaldama hinnangut arendusala mõjupiirkonda jäävate toitumisalade paiknemisele ja kasutusele.</p> <p>o Hindamisel tuleb käsitleda ka koosmõju teiste kavandatavate või juba rajatud objektidega, eeskätt päikesepargiga.</p>	
<p>Juhime tähelepanu, et LS ja KSH programmi seisukoha andmiseks esitamisel on viidatud ebakorreksetele seadusesätetele. Kaaskirjas oli viidatud PlanS § 127 lg-le 1 ja KeHJS § 361 lg-le 1. Selgitame, et PlanS § 2 lg 3 kohaselt kohaldatakse planeeringu koostamise käigus läbiviidavale KSH-le käesolevast seadusest tulenevaid menetlusnõudeid. Natura 2000 võrgustiku alal ja piiriülesel KSH-l lähtutakse KeHJS-es ettenähtud menetlusest. Nõuded KSH programmi ja aruande sisule ning muudele tingimustele tulenevad KeHJS-st. Samuti on oluline siinjuures tähele panna, et kui detailplaneeringu koostamisel on nõutav KSH, siis lähtutakse detailplaneeringu menetlemisel üldplaneeringu menetlemisele ettenähtud nõuetest (PlanS § 124 lg 7).</p>	<p>Teadmiseks võetud, arvestatakse edasisel menetlusel.</p>
<p>5 Maa- ja Ruumiamet maaparanduse osakond 23.01.2026 nr 6-3/26/417-2</p>	
<p>MaRu maaparanduse osakond on tutvunud Plannum OÜ ja LEMMA OÜ poolt koostatud (töö nr 44-202410) „Anija vallas Kaunissaare külas Pihlaka maaüksuse üksiktuuliku detailplaneeringu lähteseisukohad ja KSH programmiga“ ning täiendavaid ettepanekuid ega vastuväiteid KSH programmile ei esita.</p>	<p>Teadmiseks võetud</p>
<p>Detailplaneeringu koostamisel ja elluviimisel tuleb tagada planeeringuala ning sellega piirnevate kinnisasjade maaparandussüsteemide nõuetekohane toimimine (eesvoolud, kuivenduskraavid, drenaaž, truubid ja muud maaparandusehitised). Planeeringulahendus ei tohi põhjustada veerežiimi halvenemist, sh üleujutusi, vee paisutamist ega kuivenduse halvenemist naaberladel.</p>	<p>Arvestatakse planeeringulahenduse koostamisel.</p>
<p>Eesvoolud ja kaitsevööndid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Detailplaneeringu koostamisel tuleb selgitada välja planeeringualal ja selle lähiümbruses paiknevad eesvoolud ja maaparandussüsteemid ning kanda need 	<p>Arvestatakse detailplaneeringu koostamisel.</p>

detailplaneeringu joonistele (tugiplaan, põhijoonis, tehnovõrkude joonis või põhijoonis-tehnovõrkudega). Maaparandussüsteemi drenaažkuivenduse teostusjoonised küsida Maa- ja Ruumiameti maaparanduse osakonnast e-posti aadressil maaruum@maaruum.ee.

- Avatud eesvoolu kaitsevööndi ulatus mõlemal kaldal määratakse Eesti topograafia andmekogusse (ETAK) kantud eesvoolu veepiirist. Kui eesvool on ETAK põhikaardile kantud joonobjektina, määratakse kaitsevöönd eesvoolu servast, mis on geodeetilisel alusplaanil mõõdistatud. (Veeseadus § 118 lg 4; VV määrus nr 64 § 2 lg 3)
- Eesvoolu kaitsevööndi ulatuses tuleb tagada eesvoolule ligipääs maaparandusehitise hooldus- ja korrashoiutöödeks.
- Eesvoolu kaitsevööndisse ei kavandata üldjuhul hoonestusala, püsipiirdeid, parkimiskohti ega kõrghaljastust ning ei planeerita muid rajatisi, mis takistavad eesvoolu hooldust või vähendavad selle toimivust.
- Kaitsevööndisse kavandatavad rajatised (sh teed, platsid, tehnovõrgud jms) on lubatud üksnes juhul, kui on tõendatud eesvoolu toimivuse säilimine.

Drenaaži ja maaparandusehitiste kaitse ja ümberehitus

- Kui detailplaneeringuala läbib kollektor või dren, mis teenindab naaberkinnisasja, tuleb detailplaneeringus tagada naaberkinnisasjal paikneva maaparandussüsteemi nõuetekohane toimimine. Detailplaneeringu joonisel ette näha ümber suunatava kollektori/dreeni uus lahendus. Tööde teostamisel kaasata Maaparandusalal Tegutsevate Ettevõtjate Registrisse (MATER, <http://mater.agri.ee/>) kantud spetsialisti.
- Drenaaži ümbertõstmisel, asendamisel või sulgemisel tuleb rakendada pinnasetihedaid lahendusi, vältida setete sattumist torustikku ning tagada süsteemi toimivus.
- Drenaažiga seotud tööde teostamisel tuleb koostada ja esitada Maa-ja Ruumiameti maaparandus osakonnale teostusmõõdistus (ümber ehitatud

<p>torustiku kõrguslik paiknemine, kasutatud torustiku läbimõõdud), ehitustööde päevik ja kaetud tööde aktid, mis kinnitavad lahenduse nõuetekohasust.</p>	
<p>6 Maa- ja Ruumiamet planeeringute osakond 11.02.2026 nr 6-3/26/417-3</p>	
<p>Detailplaneeringu lähteseisukohtades on toodud, et kavandatavast 5 MW võimsusega tuulikust võib lähtuda negatiivne mõju nii inimestele kui loodusele ning KSH käigus tuvastatakse keskkonnanahäiringute esinemise võimalikkus ja ulatus.</p> <p>Maismaa tuulepargi1 mõjuala Keskkonnatasude seaduse tähenduses on piirkond, mis ulatub kuni 250 meetri kõrguse tuuleelektrijaama puhul kahe kilomeetri kauguseni lähima tuuleelektrijaama torni keskpunktist. Märkime, et tuulikute kavandamine on olnud üha kasvava avalikkuse tähelepanu all ning detailplaneeringu koostamise läbipaistvus ja puudutatud isikute võimalikult varajane kaasamine on muutunud väga oluliseks. Seepärast palume juba ka lähteseisukohtadele ning KSH programmile arvamuste avaldamise võimalusest teavitada planeeringuala piirist kuni 2 km kaugusele jäävate kinnistute omanikke.</p> <p>Lähteseisukohtade tabelis 3. on toodud kaasatavad osapooled ning koostöö tegijad. Märkime, et planeeringuala kinnistute omanikud ja naaberkinnistute omanikud kuni 2 km raadiuses ei ole laiem avalikkus. Palume eristada laiem avalikkus isikutest, kelle valduses olevat kinnisasja kavandatud tegevus mõjutab olulisel määral.</p> <p>Palume kohalikul omavalitsusel tagada, et kõik puudutatud isikud ja asustused oleksid detailplaneeringu koostamisse kaasatud.</p>	<p>Arvestatakse menetluse korraldamisel. 2 km raadiusesse jäävate kinnistute omanike seas viiakse läbi täiendav kaasamine.</p>
<p>Lähteseisukohtades on toodud, et ala ei kattu kultuurimälestistega, kuid tuulikute mõju võib ulatuda kaugemale, kui riikliku kaitse all oleva mälestise kaitsevöönd. Sellest tulenevalt palume detailplaneeringu koostamisse kaasata Muinsuskaitseamet.</p>	<p>Arvestatakse menetluse korraldamisel.</p>
<p>Lisaks palume kaasata Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, kes tegeleb ohutusalase järelevalvega.</p>	<p>Arvestatakse menetluse korraldamisel.</p>

7 Kaitseministeerium 23.01.2026 nr 12-1/26/4-2

Kaitseministeeriumil ei ole vastuväiteid ega täiendavaid ettepanekuid detailplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH programmi kohta.

Teadmiseks võetud